

Przyszłość szkolnictwa wyższego to uczenie się przez całe życie?

Maria Mendel
pedmm@ug.edu.pl

Całozyciowe uczenie się oczywista nieoczywistość

Uczymy się przez całe życie
Oddychamy przez całe życie

Konsensus polityczny na globalną skalę i instytucjonalizacja
całozyciowego uczenia się – life-long learning (LLL)
(od lokalnych inicjatyw po raporcie Faure'a: *Uczyć się aby
być*, 1975 - do eksplozji międzynarodowych inicjatyw
związanych z LLL po raportach Delors'a, głównie:
Edukacja: jest w niej ukryty skarb, 1998)

Trendy doprowadzające do *cichej eksplozji*

- ▶ Zmieniające się znaczenie PRACY
- ▶ Nowa, radykalnie przebudowana koncepcja WIEDZY
- ▶ Pogłębiająca się DYSFUNKCJONALNOŚĆ SZKOŁY (tradycyjnych instytucji edukacyjnych)
- ▶ INDYWIDUALIZACJA biegu życia wyzwająca *refleksyjną modernizację* i przebudowę systemu edukacji – LLL (Field, 2000; Alheit, 1999; Beck, Giddens, Lash, 1996)

Proces Boloński

Deklaracja Bolońska (1999) – 29 państw, w tym Polska. Obecnie: 46 krajów tworzy **Europejski Obszar Szkolnictwa Wyższego (EHEA)**.

Proces Boloński – próba rozwiązania, a nie generowania problemów związanych z *cichą eksplozją* (m.in. przechodzenie od kształcenia elitarnego do „masowego”).

Logika Procesu Bolońskiego:

-centrum systemu edukacji w Europie: **uczący się człowiek**

-system ma działać na jego rzecz i umożliwiać mu uczenie się przez całe życie, niezależnie od miejsca życia, pozycji i statusu społeczno-ekonomicznego (wymiar społeczny PB).

Postulaty (i narzędzia) Procesu Bolońskiego

- ▶ Postulaty łączące: społeczny wymiar SW, studia dr, ramy kwalifikacji, uznawalność wykształcenia (system walidacji), mobilność studentów i pracowników
- ▶ Postulaty podstawowe: porównywalne i czytelne dyplomy; studia 2,3-stopniowe; ECTS; zapewnienie jakości kształcenia; włączenie studentów; synergiczny związek kształcenia i badań naukowych.

Co na to uczelnie ?

Tworzenie przez uczelnie warunków do LLL nie jest nowym zjawiskiem (50% europejskich uczelni oferuje programy w kooperacji z firmami; 40-70% studentów pracujących).
Ale chodzi także o tych *nietradycyjnych...*

- Problem uznawalności wykształcenia zdobytego **poza** uczelnią [kształcenie nieformalne (*informal learning*) i pozaformalne (*non-formal learning*)].
- Nie ma zrozumienia dla braku sprzeczności między silną orientacją uczelni na badania a otwarciem jej na studentów *nietradycyjnych*.

Przezwycięzanie przeszkód

- **ECTS:** punkty przyznawane są po zaliczeniu zajęć ujętych w programie lub module studiów, ale także po uzyskaniu pozytywnej oceny osiągniętych efektów kształcenia.

- **Ramy Kwalifikacji (*European Qualification Framework for LLL*)**

Punkty mogą być przenoszone (transfer) oraz gromadzone (akumulacja) w celu uzyskania dyplomu zgodnie z decyzją uczelni. Jeżeli student osiągnął efekty kształcenia w innych warunkach, np. poza nią, to przypisane im punkty mogą zostać uznane po pomyślnej ocenie, walidacji lub uznaniu tych efektów kształcenia.

Kwalifikacja to wynik walidacji.

UNIwersYTET GDAŃSKI

Edukacja i polityka

Istnieje jednak dystans między kształceniem a uczeniem się.

Dynamika historii życia nie jest taka sama jak logika organizacji, nawet jeśli organizacja ta specjalizuje się w edukacji. W biografjach edukacyjnych uczenie się jest opisywane jako doświadczenie obfitujące w entuzjazm, wątpliwości i radości. W świecie edukacji (...) pod kątem programów, celów i wyników (Dominicé, 2004, s.139).

Czym zatem jest *całozyciowe uczenie się* w warunkach jego instytucjonalizacji ?

Odpowiedź na zapotrzebowanie w zakresie innowacyjnego narzędzia zarządzania tzw. polityką życia (*life politics*) [Alheit,2010]?

▶ *Dziękuję!*